

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ
ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

«29» вересня 2021 року протокол № 7

Введено в дію наказом директорки

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

від 30 вересня 2021 року № 01-01/68-О.Д.

**Директорка
ОСВІТИ**

В.В. Сидоренко

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Методика викладання психології у вищій школі»**

Шифр за ОП	<u>ОК 8</u>
Галузь знань	<u>05 Соціальні та поведінкові науки</u>
Спеціальність	<u>053 Психологія</u>
Освітня програма	<u>Психологія</u>
Рівень вищої освіти	<u>Другий (магістерський)</u>
Рік навчання	<u>I, семестр 1</u>
Вид дисципліни	<u>професійна підготовка</u>
Форма навчання	<u>заочна</u>

Біла Церква 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання психології у вищій школі» складена відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 Психологія 05 Соціальні та поведінкові науки.

Автор-укладач робочої програми:

Торба Наталія Григорівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
педагогіки, психології та менеджменту
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 7 від 08 вересня 2021 р.)

Рекомендовано на засідання Ради із забезпечення якості освітньої діяльності
та якості вищої освіти
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 1 від 28 вересня 2021 р.)

Затверджено Вченою радою
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 7 від 29 вересня 2021 р.)

© Торба Н.Г., 2021 рік

© БІНПО ДЗВО «УМО», 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрями підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS –5	Галузь знань: 053 Психологія	Обов'язкова
		Рік підготовки
Загальна кількість годин – 150	Спеціальність: 05 Соціальні та поведінкові науки	1
		Семестр
	Освітньо-професійна програма: «Психологія»	1
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Лекції
		16
		Практичні заняття
		20
		Самостійна робота
		114
		Індивідуальні завдання
Творчі практичні завдання		
Вид контролю – залік. Екзамен		

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить – 15 % : 85 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни дати студентам уявлення про особливості і принципи діяльності викладання психології, сформувати в них методичні уміння і навички, необхідні для викладання психології у вищій школі.

Завданням вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти ряду компетентностей зазначених нижче:

- ЗК1.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК4.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК6.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК9.** Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

СК5. Здатність організувати та реалізувати просвітницьку та освітню діяльність у сфері психології.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах, співпрацювати з представниками інших споріднених професій, громадських організаціях з питань надання психологічної допомоги.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

РН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливої інформації із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, здійснювати реферування наукових джерел. обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки.

РН10. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності, демонструвати соціальну відповідальність та свідому поведінку, сповідувати гуманістичні та демократичні цінності.

РН12. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Викладацька діяльність у вищих навчальних закладах: її становлення, історія та розвиток.

Етапи зародження становлення викладацької діяльності: доуніверситетський і університетський. Розподілення педагогічної діяльності між суб'єктами навчального простору, диференціація освіти залежно від віку учнів, формування методологічних засад професійної педагогічної діяльності у вищих навчальних закладах. Придбання класового та станового характеру у розвитку вищої школи.

Історія викладання психології у вищій школі на наших теренах. Початок викладання психології на наших теренах у XVIII ст. Києво-Могилянська академія. Викладанню філософії, логіки і психології як окремих від теології предметі: І. Гизель (XVII ст.), С. Яворський, Г. Кониський, Ф. Прокопович (XVIII ст.). Сучасний етап розвитку викладацької діяльності у вітчизняних вищих навчальних закладах

Тема 2. Сутність навчальної діяльності студентів-психологів

Студент як особлива соціальна категорія. Студентство як поняття та явище. Навчальна діяльність студента та її етапи. Неуспішність та успішність засвоєння навчального матеріалу студентами. Якість знань. Зворотній зв'язок в навчальному процесі. Основні етапи професійної підготовки студентів-психологів в умовах вищого навчального закладу

Тема 3. Загальні питання методики викладання психології як галузі наукового дослідження

Методика викладання психології в системі психологічного знання. Методика викладання психології як навчальної дисципліни, її мета та завдання. Зміст навчання психології. Особливості та принципи викладання психології. Методи, форми та засоби навчання. Вимоги до викладача психології вищого навчального закладу. Психологія та педагогіка вищої школи як галузь наукового дослідження.

Тема 4. Удосконалення змісту навчальних дисциплін в контексті методики їх викладання

Компоненти змісту освіти в контексті методики їх засвоєння. Дидактичні вимоги до формування змісту навчальних дисциплін. Критерії відбору змісту навчальних занять. Опора на ідеї Я. А. Коменського при організації засвоєння змісту освіти. Шляхи удосконалення змісту освіти.

Тема 5. Сучасні педагогічні технології викладання психології у вищій школі

Порівняння понять «методика» та «педагогічної технологія». Виникнення і розвиток сучасних технологій навчання вищої школи. Сучасні педагогічні підходи до навчання. Сучасні психологічно орієнтовані моделі освіти. Особистісно орієнтовані моделі освіти вищої школи. Особливості модульних технологій – застосування методу згорнутих інформаційних структур. Технологія проблемного навчання. Технологія модульного навчання. Інформаційні технології навчання. Технології ігрового навчання. Технологія знаково-контекстного навчання. Технологія особистісно-орієнтованого навчання. Технологія дистанційного навчання.

Тема 6. Особливості педагогічної майстерності викладача психології

Професійна компетентність педагога: педагогічна діяльність, особистість педагога. Принципи і функції педагогічної діяльності. Педагогічна майстерність та її структура. Професійно-особистісні

характеристики викладача психології як елемента педагогічної системи. Проблема ефективності педагогічного спілкування

Тема 7 Методика підготовки та проведення лекції у вищій школі

Лекція як провідна та організаційна форма навчання у ВНЗ, її види та функції. Дидактичні вимоги до лекції. Види лекцій Підготовка викладача до лекції. Методика проведення лекції. Роль першої лекції з нової навчальної дисципліни Активізація уваги студентів на лекції. Реально діючі прийоми активізації уваги студентів на початку та в процесі лекції. Прийоми, які допомагають зберегти увагу студентів до змісту лекції. Ораторські вміння, що допомагають викладачу забезпечити ефективність лекції.

Тема 8. Методика проведення практичних занять у вищому навчальному закладі.

Дидактичні цілі та функції практичних занять. Класифікують практичні заняття на основі домінуючого методу. Використання на практичних заняттях сучасних інноваційних технологій. Чим вищий інтерес, тим вищий коефіцієнт корисної дії практичного заняття. Фактори, що сприяють виникненню та формуванню інтересу студентів до змісту практичних занять. Побудова та композиційна оформленість практичного заняття. Різноманітні форми завдань для практичного заняття. Проблемні запитання як спосіб активізації пізнавальної активності студентів на практичному занятті.

4. Структура курсу та форма контролю знань

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				Балів (max)
			годин				
			лк.	лаб.	пр.	СР	
Змістовний модуль 1							
«Методика викладання психології у вищій школі»							
	Лекція №1	Викладацька діяльність у вищих навчальних закладах її становлення, історія та розвиток	2				1
	Самостійна робота № 1	3 історії викладання психології				12	8
	Лекція № 2-	Сутність навчальної	2				2

	діяльності студентів психологів					
Практичне заняття № 2	Навчальна діяльність студентів-психологів			2		5
Самостійна робота № 2	Навчальна діяльність студентів-психологів				12	4
Лекція № 3	Загальні питання методики викладання психології як галузі наукового дослідження	2				2
Практичне заняття № 3	Методика викладання психології в системі психологічних знань			4		10
Самостійна робота № 3	Методика викладання психології в ВНЗ				12	8
Лекція № 4	Удосконалення змісту навчальних дисциплін в контексті методики їх викладання	2				2
Самостійна робота № 4	Удосконалення змісту навчальних дисциплін в освітньому процесі ВНЗ				14	8
Лекція № 5	Сучасні педагогічні технології викладання психології у вищій школі	2				1
Практичне заняття № 5	Застосування педагогічних технологій у викладанні психології			4		10
Самостійна робота № 5	Педагогічні технології в роботі викладача ВНЗ				14	8
Лекція № 6	Професійна майстерність викладача психології	2				2
Практичне заняття № 6	Професійна майстерність викладача вищого навчального закладу			4	14	5

Самостійна робота № 6	Професійна майстерність викладача вищого навчального закладу				14	4
Лекція № 7	Методика підготовки та проведення лекцій у вищій школі	2				1
Практичне заняття № 7	Лекція як організаційна форма навчання у ВНЗ			2		5
Самостійна робота № 7	Лекція у вищій школі: технологія і техніка підготовки і проведення				12	4
Лекція № 8	Методика проведення практичних занять у вищому навчальному закладі	2				1
Практичне заняття № 8	Методика проведення практичних занять у вищому навчальному закладі			2		5
Самостійна робота № 8	Організація навчання і види навчально-практичних занять по психології				12	4
Всього за змістовний модуль 1 – 150 год.		16	-	20	114	100
екзамен						25
залік						25
Всього з навчальної дисципліни – 150 год.						

5. Теми лекційних занять

Тема 1. Викладацька діяльність у вищих навчальних закладах: її становлення, історія та розвиток

Етапи зародження становлення викладацької діяльності: доуніверситетський і університетський. Розподілення педагогічної діяльності між суб'єктами навчального простору, диференціація освіти залежно від віку

учнів, формування методологічних засад професійної педагогічної діяльності у вищих навчальних закладах. Придбання класового та станового характеру у розвитку вищої школи.

Історія викладання психології у вищій школі на наших теренах. Початок викладання психології на наших теренах у XVIII ст. Києво-Могилянська академія. Викладанню філософії, логіки і психології як окремих від теології предметів: І. Гизель (XVII ст.), С. Яворський, Г. Кониський, Ф. Прокопович (XVIII ст.). Сучасний етап розвитку викладацької діяльності у вітчизняних вищих навчальних закладах

Тема 2-Сутність навчальної діяльності студентів-психологів

Студент як особлива соціальна категорія. Студентство як поняття та явище. Навчальна діяльність студента та її етапи. Неуспішність та успішність засвоєння навчального матеріалу студентами. Якість знань. Зворотній зв'язок в навчальному процесі. Основні етапи професійної підготовки студентів-психологів в умовах вищого навчального закладу.

Тема 3. Загальні питання методики викладання психології як галузі наукового дослідження

Методика викладання психології в системі психологічного знання. Методика викладання психології як навчальної дисципліни, її мета та завдання. Зміст навчання психології. Особливості та принципи викладання психології. Методи, форми та засоби навчання. Вимоги до викладача психології вищого навчального закладу. Психологія та педагогіка вищої школи як галузь наукового дослідження.

Тема 4. Удосконалення змісту навчальних дисциплін в контексті методики їх викладання

Компоненти змісту освіти в контексті методики їх засвоєння. Дидактичні вимоги до формування змісту навчальних дисциплін. Критерії відбору змісту навчальних занять. Опора на ідеї Я. А. Коменського при організації засвоєння змісту освіти. Шляхи удосконалення змісту освіти.

Тема 5. Сучасні педагогічні технології викладання психології у вищій школі

Порівняння понять «методика» та «педагогічної технологія». Виникнення і розвиток сучасних технологій навчання вищої школи. Сучасні педагогічні підходи до навчання. Сучасні психологічно орієнтовані моделі освіти. Особистісно орієнтовані моделі освіти вищої школи. Особливості модульних технологій – застосування методу згорнутих інформаційних

структур. Технологія проблемного навчання. Технологія модульного навчання. Інформаційні технології навчання. Технології ігрового навчання. Технологія знаково-контекстного навчання. Технологія особистісно-орієнтованого навчання. Технологія дистанційного навчання.

Тема 6. Особливості педагогічної майстерності викладача психології

Професійна компетентність педагога: педагогічна діяльність, особистість педагога. Принципи і функції педагогічної діяльності. Педагогічна майстерність та її структура. Професійно-особистісні характеристики викладача психології як елемента педагогічної системи. Проблема ефективності педагогічного спілкування

Тема 7. Методика підготовки та проведення лекції у вищій школі

Лекція як провідна та організаційна форма навчання у ВНЗ, її види та функції. Дидактичні вимоги до лекції. Види лекцій Підготовка викладача до лекції. Методика проведення лекції. Роль першої лекції з нової навчальної дисципліни Активізація уваги студентів на лекції. Реально діючі прийоми активізації уваги студентів на початку та в процесі лекції. Прийоми, які допомагають зберегти увагу студентів до змісту лекції. Ораторські вміння, що допомагають викладачу забезпечити ефективність лекції.

Тема 8. Методика проведення практичних занять у вищому навчальному закладі

Дидактичні цілі та функції практичних занять. Класифікують практичні заняття на основі домінуючого методу. Використання на практичних заняттях сучасних інноваційних технологій. Чим вищий інтерес, тим вищий коефіцієнт корисної дії практичного заняття. Фактори, що сприяють виникненню та формуванню інтересу студентів до змісту практичних занять. Побудова та композиційна оформленість практичного заняття. Різноманітні форми завдань для практичного заняття. Проблемні запитання як спосіб активізації пізнавальної активності студентів на практичному занятті

6. Теми та зміст семінарських/ практичних занять

Тема 2. Навчальна діяльність студентів-психологів

План

1. Поняття «студентство» та «студент».

2. Класифікація та типологія студентів.
3. Студентство за рівнем відповідального ставлення до навчальної діяльності.
4. Сутність поняття «навчальна діяльність».
5. Особливості навчальної діяльності студентів ВНЗ.

Основна: 3, 5, 8; 11, 14.

Додаткова: 1, 3,5. та самостійний відбір літератури.

Тема № 3. Методика викладання психології в системі психологічних знань.

План:

1. Визначте актуальні проблеми викладання психології та способи їх вирішення
2. Охарактеризувати завдання методики викладання психології
3. Зміст, принципи викладання психології у вищій школі.
4. Визначте цілі вивчення психологічної дисципліни
5. Історія викладання психології
6. Проаналізуйте педагогічний процес як систему
7. Проаналізуйте навчальний процес як систему
8. Висвітліть вибір методів та форм навчання
9. Виступ студентів у ролі викладача психології (моделювання практичної ситуації)

Література:

Основна: 2; 6; 9; 13.

Додаткова: 1, 2, 4. та самостійний підбор літератури.

Тема 5. Застосування педагогічних технологій у викладанні психології.

План.:

1. Обґрунтування різниці понять «методика» та «педагогічної технологія»
2. Особливості застосування різних видів педагогічних технологій
3. Умови ефективності застосування різних видів педагогічних технологій
4. Виступ студентів у ролі викладача психології (моделювання практичної ситуації)

Література:

Основна: 2; 6; 9; 13.

Додаткова: 1, 2, 5. та самостійний підбор літератури.

Тема 6. Професійна майстерність викладача закладу вищої освіти

План.

1. Назвіть та охарактеризуйте складові компоненти педагогічної майстерності викладача ЗВО.

1. Розташуйте складові авторитету викладача в порядку зростання їх значущості. Обґрунтуйте визначену вами послідовність.

2. Охарактеризуйте значення кожного окремого компоненту авторитету в діяльності викладача.

3. Педагогічні здібності та їх роль у забезпеченні успішності навчально-виховної діяльності викладача .

4. Особистісні якості викладача.

5. Конкурс педагогічної майстерності як засіб професійного становлення педагога

6. При формуванні професійних здібностей викладача вищого навчального закладу діє закон компенсації: недостатній рівень розвитку одних здібностей може компенсуватися більш високим рівнем розвитку інших. А розвитком яких здібностей може бути компенсовано низький професійний рівень та слабкі знання викладача з тієї навчальної дисципліни, викладання якої він забезпечує?

Література:

Основна: 2; 6; 8, 9; 14.

Додаткова: 1, 2, 5. та самостійний підбор літератури.

Тема 7. Лекція як організаційна форма навчання у ЗВО

План

1. Ви за чи проти лекції у вищій школі? Аргументуйте (переконливо) свою точку зору.

2. Назвіть прийоми активізації уваги студентів під час лекції.

3. В чому полягає роль першої лекції з нової навчальної дисципліни? Запропонуйте способи внутрішньої мотивації студентів на першій лекції.

4. Назвіть причини, які знижують рівень сприймання та засвоєння студентами інформації викладача на лекції.

5. Розташуйте ораторські уміння, охарактеризовані в параграфі 3.5. у порядку зростання їх значущості. Обґрунтуйте обрану вами послідовність.

6. Які прийоми допомагають лектору акцентувати увагу під час лекції

на головному, істотному?

7. Послідовність яких дій включає уміння викладати інформацію проблемно?

Література:

Основна: 2; 4; 7, 11; 15.

Додаткова: 1, 3, 4,5. та самостійний підбор літератури.

Тема 8. Методика проведення практичних занять у вищому навчальному закладі

План

1. Дидактичні цілі та функції практичних занять
2. Традиційні та інноваційні практичні заняття у вищій школі.
3. Використання на практичних заняттях сучасних інноваційних технологій.
4. Фактори, що сприяють виникненню та формуванню інтересу студентів до змісту практичних занять.
5. Проблемні запитання як спосіб активізації пізнавальної активності студентів на практичному занятті
6. Умови успішного використання ситуативного методу на практичних заняттях.
7. Які типові недоліки допускаються викладачами, що проводять у вас практичні заняття?

Література:

Основна: 1; 3; 6, 11; 15.

Додаткова: 1, 3, 4,5. та самостійний підбор літератури.

7. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для здобувачів:

1. Підготовка до контрольних заходів – 24 год.
  2. Опрацювання питань, які не розглядаються на аудиторних заняттях – 64 год., виконання індивідуальних дослідницьких завдань – 26 год.
- Усього 114 год.

Перелік тем для самостійного опрацювання:

З історії викладання психології.

Навчальна діяльність студентів-психологів.

Методика викладання психології у ВНЗ.

Удосконалення змісту навчальних дисциплін в освітньому процесі ВНЗ.

Педагогічні технології в роботі викладача ВНЗ.

Професійна майстерність викладача вищого навчального закладу.

Лекція у вищій школі: технологія і техніка підготовки і проведення.

Організація навчання і види навчально-практичних занять по психології.

Індивідуально-дослідницькі завдання у межах самостійної роботи спрямовані на формування і розвиток практичних умінь слухачів щодо застосування набутих теоретичних знань. Самостійна робота слухачів при виконанні індивідуально-дослідницьких завдань полягає у виконанні завдань для самостійної роботи до тем 2-8.

Результати опанування відповідного матеріалу перевіряються під час усного опитування, модульного (тестові завдання та перевірка завдань для самостійної роботи до тем 1-5 і підсумкового (залік) контролю знань.

Завдання для самостійної роботи до теми № 1

. Тема: «3 історії викладання психології»

Завдання.

1. Історія викладання психології у вищій школі.
2. Викладання психології у XVIII-XIX століттях.
3. Викладання психології в XIX ст.
4. Викладання психології на початку XX ст..
5. Викладання психології у першій половині XX ст.
6. Викладання психології у другій половині XX століття..

Основна: 2; 3; 5; 7; 9, 12, 13.

Додаткова: 3, 4.

Завдання для самостійної роботи до теми № 2

Тема: Навчальна діяльність студентів-психологів

Завдання.

- 1 Поясніть поняття «научуваність».
- 2 Поясніть різницю між неуспішністю та успішністю засвоєння навчального матеріалу студентами.
- 3 Що впливає на якість знань?
- 4 Необхідність зворотного зв'язку в навчальному процесі.

5 Сутність етапів професійної підготовки студентів- психологів.

Література:

Основна: 2; 5; 9; 10, 12.

Додаткова: 2; 3; 5 та самостійний підбор літератури.

Завдання для самостійної роботи до теми № 3

Тема. Методика викладання психології у ЗВО.

Завдання.

1. Освіта як глобальний фактор виживання.
2. Мета та основні напрями розвитку української освіти.
3. Предмет і завдання методики викладання психології.
4. Історія становлення і структура методики викладання психології.
5. Основні принципи навчання психології.
6. Освітні програми.
7. Цілі навчання психології.

Література:

Основна: 2; 4; 8; 10, 12, 13.

Додаткова: 2; 6; 5 та самостійний підбор літератури.

Завдання для самостійної роботи до теми № 4

Тема: Удосконалення змісту навчальних дисциплін в освітньому процесі ЗВО.

Завдання

1. Забезпечення особистісної значущість змісту навчальних дисциплін у ВНЗ?
2. Критерію відбору змісту навчальних занять у вищій школі?
3. Оптимальні методи оволодіння основними компонентами змісту освіти(для кожного компоненту зокрема).
4. На засвоєння яких компонентів змісту освіти звертається найменша увага у навчальному процесі вищого навчального закладу? Ваші ідеї щодо розв'язання цієї проблеми.
5. Ми, – писав педагог-новатор Є. М. Ільїн, – «не просто даємо знання, а прививаємо його, як живу гіллячку до дерева, щоб вона плодоносила». Як ви розумієте ці слова в контексті методики засвоєння змісту освіти?

6. Енштейн і Інфельд говорили, що сформулювати проблему часто важливіше і повчальніше, ніж вирішити її. Чи погоджуєтесь ви з ними? Якщо так, то чому?

7. Чому саме, на ваш погляд, ідеї Я. А. Коменського запропоновано враховувати при формуванні змісту освіти у вищій школі?

Література

Основна: 1; 3; 7; 9; 10; 11.

Додаткова: 2; 3, 5, 6.

Завдання для самостійної роботи до теми 5

Тема. Педагогічні технології в роботі викладача ЗВО

Завдання.

Користуючись науково-психологічною літературою підготуйте теми рефератів та доповідей на теми:

1. Характеристика дослідницького (евристичного) навчання.
2. Ігрові технології навчання.
3. Соціально-психологічний тренінг як технологія навчання.
4. Технологія проблемного навчання.
5. Технологія модульного навчання.
6. Інформаційні технології навчання.
7. Технології ігрового навчання.
8. Технологія знаково-контекстного навчання. Технологія особистісно-орієнтованого навчання.
9. Технологія дистанційного навчання.

Література

Основна: 1; 3; 6; 8; 10; 12

Додаткова: 2; 4, 7.

Завдання для самостійної роботи до теми 6

Тема. Професійна майстерність викладача закладу вищої освіти

Завдання.

1. Розкрийте суть педагогічної майстерності та її структури.
2. Основи педагогічної техніки
3. Характеристика педагогічної етики.
4. Суть та умови ефективності педагогічного спілкування.
5. Бар'єри спілкування та шляхи їх подолання.

6. Проведіть порівняльний аналіз основних стилів викладання.
7. Педагогічна творчість.
8. Структура й елементи педагогічної творчості.
9. Наукова творчість як складова частина фахової діяльності педагога вищої школи.
10. Педагогічна імпровізація як елемент лекторської майстерності

Література

Основна: 1; 3;6 ; 8; 10;12, 15.

Додаткова: 2; 4,7.

Завдання для самостійної роботи до теми 7.

Тема. Лекція у вищій школі: технологія і техніка підготовки і проведення

Завдання.

1. Характеристика лекцій за способом викладу навчального матеріалу.
2. Основні функції лекції.
3. Види лекцій.
4. Методичні аспекти підготовки лекції з психології.
5. Зробити стислий конспект Етичного кодексу психолога.
6. Зробити конспект сторінок 136-159 книги „Основи педагогического мастерства” І.А. Зязюн. 1989.
7. Розробити лекцію на тему „Агресивна поведінка її сутність та методи дослідження”.
8. Зробити конспект сторінок 149-175 з книги „Булонский процесс” автору В.І. Байденко.

Література

Основна: 1; 3;6 ; 8; 10;12

Додаткова: 2; 4,7.

Завдання для самостійної роботи до теми 8

Тема. Організація навчання і види навчально-практичних занять по психології

Завдання.

1. Практичні заняття. Дидактичні вимоги до практичних занять.
2. Особливості та функції практичних занять.
3. Основні дидактичні цілі практичних занять.
4. Загальна характеристика практичних занять з психології.
5. Методика підготовки і проведення
6. Види практичних занять, їх організація та проведення.

7. Семінарське заняття, методика його підготовки та проведення.
8. Дидактичні вимоги до семінарських занять.
9. Основні види семінарських занять (семінар-повідомлення, семінар-дискусія, семінар-конференція тощо.).
10. Педагогічні завдання, що вирішуються на семінарських заняттях.
11. Підготовка та проведення семінарських занять.
12. Методичні прийоми, що використовуються на семінарських заняттях.
13. Структура семінарського заняття.

Література

Основна: 1; 3;6 ; 8; 10;12

Додаткова: 2; 4,7.

8. Перелік питань, що виносяться на підсумковий модульний контроль

Підсумковий модульний контроль

1. У рамках яких навчальних дисциплін викладалися психологічні знання у вищих навчальних закладах XVIII-XX ст.?
2. Які зміни відбуваються у викладанні психології на початку XX ст.?
3. У чому полягала складність викладання психології в 20-30-х рр.?
4. Коли почалося відродження психологічної освіти й у чому це виявлялося?
5. Охарактеризуйте основні тенденції сучасної психологічної освіти у світі.
6. Які типи базової психологічної освіти існують у європейських країнах і в США?
7. Які типи базової психологічної освіти існують в Україні?
8. Студентам яких інших спеціальностей викладається психологія?
9. Методична розробка навчальної лекції
10. Методична розробка семінарського заняття
11. Словесні методи навчання психології
12. Наочні методи навчання психології
13. Методи закріплення вивченого матеріалу
14. Організація перевірки й оцінювання при навчанні психології
15. Педагогічне спілкування як різновид професійного спілкування
16. Характеристика педагогічної майстерності викладача
17. Характеристика педагогічної етики
18. Структура й елементи педагогічної творчості
19. Характеристика понять: педагогічні інновації, педагогічні технології, технології навчання
20. Науково-дослідна робота як показник професійної компетентності викладача
21. Характеристика психолого-педагогічних теорій навчання.

9. Методи навчання

Навчання не залежно від форми викладання (очна чи дистанційна) передбачає використання словесних (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), наочних (ілюстрація, демонстрація, спостереження) та практичних (практична робота, тренувальні і творчі вправи) методів навчання.

Під час лекційних занять використовуються презентації, які поєднують словесні та наочні методи навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти акумулювати знання.

Під час практичних занять застосовуються словесні та практичні методи навчання, які спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти здібностей пізнання, а саме: дискусії, індивідуальна та командна форма роботи, кейси.

Самостійна робота базується на наочних та практичних методах навчання і направлена на самостійне оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями за темами навчальної дисципліни.

10. Система оцінювання навчальних досягнень

Навчальна дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою за видами навчальної діяльності.

Види робіт	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	9
Участь у практичних заняттях (виступи, проблемні ситуації)	18
Самостійна робота (аналіз інформаційних джерел, опрацювання спеціальної літератури, виконання індивідуально-дослідницьких завдань)	53
Тестування за змістовими модулями 1 та 2	20
Екзамен	Сума балів за усіма видами робіт

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	

64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Положення про курсову роботу (проект) здобувачів вищої освіти Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти (електронне видання, що знаходиться в репозитарії).

2. Методичні рекомендації з курсу «Методика викладання психології» для студентів напряму підготовки 6.030103 Практична психологія /Укладачі Гавриловська К.П., Фальковська Л.М. Житомир, 2016. 70 с.

12.Рекомендована література

Базова

1. Бондарчук О. І. Технологія формування психологічної компетентності суб'єктів освітнього процесу в умовах відкритої освіти / О. І. Бондарчук // Відкрита освіта: інноваційні технології та інноваційний менеджмент: кол. моногр. / за наук. ред. М. О. Кириченка, Л. М. Сергєєвої. К. : Ін-т обдарованої дитини, 2018. 440 с. С. 197-210. (1 др. арк.).
2. Волошина В.В., Долинська Л.В., Ставицька С.О., Темрук О.В. *Загальна психологія: Практикум Навчальний посібник*. К.: *Каравела*, 2019.
3. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. К. : Центр учбової літ., 2011. 384 с.
4. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі. Київ : КНТ, 2017. 225 с.
5. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи. Київ : Знання, 2011. 486
6. Методика викладання психології : навчально-методичний посібник / Романовський О. Г., Резнік С. М. Харків : ФОП Панов А.М., 2019. 51.
7. Малихін О. В. Методика викладання у вищій школі. Київ : КНТ, 2014. 262 с
8. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи; ЛДУВС.К. : Центр учбової літ., 2009. 472 с.
9. Пономарьов О.С. Професійна культура педагога: навч.-метод. Посібник. Харків : НТУ «ХП», 2011. 198 с.

10. Пономарьов О. С. Методика викладання у вищій школі. Харків: НТУ «ХП», 2016. 192 с.
11. Пономарьов О.С. Резнік С.М. Основи методики викладання у вищій школі: текст лекцій. Харків: НТУ «ХП», 2008. - 60 с.
12. Проективні методи дослідження особистості [Текст] : підручник Л. : Видавництво ЛНУ ім. І. Франка, 2014. - 466 с.
13. Романовський О.Г. Зміст і сутність педагогічної діяльності. Харків: НТУ «ХП», 2007. 228 с.
14. Ткачук Т. Л. Методика викладання психології: навч.-метод. посібник /Т. Л. Ткачук. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. 110 с.

Допоміжна:

1. Комінко С.Б., Кучер Г.В. Кращі методи психодіагностики Тернопіль: Карт-бланш, 2015.
2. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року // Освіта України. 2013.
3. Пономарьов О.С. Сутність розуміння: курс лекцій. Харків: НТУ «ХП», 2010. 48 с.
4. Романовський О. Г. Педагогіка розуміння як перспективний напрям розвитку вищої освіти. Харків : НТУ «ХП», 2014. 259 с.
5. Солодовник Т. О. Застосування педагогічних технологій у підготовці майбутніх фахівців у сучасних умовах освіти / Солодовник Т. О., Богдан Ж. Б. // Сучасні педагогічні технології в освіті: зб. наук.- метод. праць. За ред. Р.П. Мигущенка, Ю.І. Панфілова. Х.: НТУ «ХП», 2016. С.27-35.